

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 26, 1931. — PONDELJEK, 26. OKTOBRA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

SVET LIGE NARODOV SE JE V SOBOTO ODGODIL

JAPONSKI SE JE POSREČILO IZSILITI OBDRŽANJE DOSEDANJEGA ŠTATUSA

Zastopnik Japonske je obljubil, da bodo japonske čete čimprej mogoče odpoklicane iz Mandžurije. Predlog Japonske, naj bi se pričela takojšnja pogajanja, je bil zavržen s trinajstimi glasovi. — Aristide Briand je izjavil, da je Liga narodov dokazala, da zamore preprečiti nevarnost vojne. — Svet se bo zopet sestel 16. novembra.

ZENEVA, Švica, 24. oktobra. — Vsled trdnega stališča Japonske, ki ni hotela od svojih zahtev niti za las popustiti, se je danes svet Lige narodov odgodil in bo šele 16. novembra nadaljeval s svojimi posvetovanji.

Doseženega pa ni bilo ničesar, kar bi količkaj prispevalo k uravnavi japonsko-kitajskega spora v Mandžuriji.

Odpoklicu čet do določenega datuma ni hotel Japonec ničesar slišati. Zadovoljil se je s pogajanjem med obema vladama ter obljubil, da bo vojaštvo odpoklicano čimprej mogoče.

Protipredlog Japonske, naj se pogajanja takoj prično, predno bi bil določen natančen datum za odpoklic čet, je bil zavržen s trinajstimi glasovi.

Ob koncu se je rekel Jošisava, da njegova vlada ne more odobriti predlagane resolucije, zadržno je pa obljubil, da bo storila njegova vlada vse, kar bo v njeni moči, da prepreči izbruh vojne s Kitajsko. Japonsko vojaštvo mora še nekaj časa ostati v Mandžuriji, ker bi bili sicer tamošnji Japonci brez zaščite.

Aristide Briand, predsednik sveta Lige narodov, je rekel ob koncu seje, da je Liga narodov dokazala, da zamore preprečiti nevarnost vojne, poleg tega je pa tudi Lavalov obisk v Washingtgonu precej prispeval k moralni podpori Združenih držav.

Po njegovem mnenju bodo do 16. novembra, ko se bo svet zopet sestel, odstranjene vse težkoče med obema orientalskima deželama.

Zastopnik Italije, Vittorio Scialoja, je pozval Brianda, naj nadaljuje s svojimi prizadevanji.

Zastopnik Anglije, lord Cecil, je govoril o veliki potrpežljivosti, ki jo mora imeti svet Lige narodov, ter z nasmehom dostavil, da je Aristide Briand nadvse potrpežljiv.

Zastopnik Nemčije, Gerhard von Mutius, je rekel, da gre svetu Lige narodov vse priznanje. Dasi se mu zaenkrat še ni posrečilo uravnati spora med Kitajsko in Japonsko, je vseeno toliko dosegel, da se spor ni poglobil, ampak da je stvar pri starem ostala.

PLIN AVTOMOBILOV

VZROK RAKA

MILWAUKEE, Wis., 23. oktobra. — Govorniki na konvenciji zdravniškega društva so zatrjevali, da plin, ki uhaja iz avtomobilov, zelo slabo vpliva na pljuče in povzroča jetiko in raka.

Dr. William F. Manges iz Philadelphije je rekel, da ima avtomobilski plin na velikem sumu, da povzroča raka.

— Poročila kažejo, — je rekel dr. Manges, — da ima mnogo avtomobilskih mehanikov raka. Nekateri zdravniki pa so mnenja, da je rak na pljučnih posledica influence leta 1918.

ZOPET ZNIŽANJE PLAČ

SCRANTON, Pa., 24. oktobra. Podpredsednik Hudson Coal Co., A. K. Fine, je danes uradno naznanil, da bodo plače v premogarski industriji znižane. Hudson Coal Co. je največja premogarska družba v državi Pennsylvaniji. Fine pravi, da je mogoče znižati ceno premogu samo, ako se znižajo tudi delavske plače. Dalje je rekel Fine, da so sedanje plače premogarjev iste kot leta 1924, četudi je cena življenjskim potrebščinam padla.

ADVERTISE
in "GLASNARODA"

Hoover in Laval sta se domenila

NAJVEČJI MOST NA SVETU ODPRT

V soboto je bil izročen prometu največji most na svetu. — Most vodi preko Hudsona in veže državi New York in New Jersey.

V soboto je bil slovesno odprt največji most na svetu in sicer v New Yorku med državo New York in New Jersey. Most je veljal 60 milijonov dolarjev.

Naslednje številke kažejo veličino mostu: Dolžina glavnega oboka 3500 čevljev. Visokost stolpov 635 čevljev. Višina mostu nad Hudsonom 253 čevljev.

Širina mostu 120 čevljev. Teža jekla 73,000 ton. Cementne zgradbe 260,000 ton. Prerez vsakega izmed štirih kablov 36 palecv. V vsakem kablju je žic 26,474. Dolgost vsch žic 107,000 milj. Čas gradbe 4½ leta.

Mostu so dali ime Washington Bridge. Pričakuje se, da bodo v enem letu dobili za prevoznino čez most okoli pet milijonov dolarjev.

Cena za prehod ali prevoz čez most je naslednja: za osebe 10c; motorno kolo 25c, navadni avtomobil 50c, tovorni avtomobil 75c in bus \$1.00.

Cenejše bo voziti se s busom kot pa hoditi peš, kajti vožnja z busom velja samo 5 centov. Prvi dan je šlo čez most 60,000 avtomobilov, en konj in 40,000 ljudij peš.

DOVOLJ PURANOV

WASHINGTON, D. C. 25. okt. Poljedelski department je danes naznanil, da bo za Zahvalni dan dovolj puranov. Po cenitvi je bilo na farmah 1. oktobra dva odstotka več puranov kot pa lansko leto ob istem času.

Mnogo več kot pa lansko leto so zredili puranov ob pacifiški obali in v državi Texas. Manj pa so jih zredili v severnih državah in v Rocky Mountains.

FARMER UBL DVA SINA

KNOXVILLE, Tenn., 25. okt. Farmer Frank M. Dyer je najbrže v duševni zmedenosti s sekuro udaril po glavi svoje tri sinove, nato si je pa sam prerezal vrat. Vsi štirje se nahajajo v bolnišnici v nevarnem položaju.

ZAHTEVA ŠESTURNEGA DELAVNIKA

SEATTLE, Wash., 25. oktobra. Delavska organizacija je potrdila priporočilo William Randolph Hearsta za šestdnevni delavnik. Na predlog plumberskega voditelja Williama Browna je članstvo odobrilo agitacijo Hearstovih listov in je izjavil: — Po mojem mnenju je primerno, da odobrimo vse, kar je pisal William Randolph Hearst za nas in za izboljšanje naših delavskih razmer. — Nato je bil prebran dotični članek in je bil splošno odobran in sprejet.

3 AMERIKANCI IZGUBLJENI NA OTOČJU

Mornariški department je dobil poročilo o najdbi razbite ladje, s katero so se pomladi ponesrečili trije Amerikanci.

BALBOA, Panama, 25. oktobra. — Milijonar Julius Fleischmann, ki je bil župan mesta Cincinnati, O., in ki na je potovanju s svojo jachto, je po radiju sporočil mornariškemu departmentu, da je našel razbito ladjo West Wind, s katero so se ponesrečili trije Amerikanci na Kokosovih otokih v aprilu.

Fleischman je našel pismo, v katerem nazonjajo Paul Staelwick iz Huron, S. D., Gordon Brawner iz Springfield, Ill. in Earl Pallier iz San Diego, Cal., da so bili na onem kraju osem ur prej, predno je prišel Fleischmann tja in da se še vedno nahajajo nekje na otoku.

Fleischmann je sporočil, da je preiskoval otok v okrožju tinajst milj. Otok je gosto zaraščen s tropičnimi rastlinami, tako da je iskanje zelo težavno.

V davnih časih je bil otok zelo varno zavetišče za morske roparje. Otok sedaj spada k državi Costa Rica. Rear admiral N. E. Irin je pošlal bojno ladjo Sacramento, da išče izgubljene Amerikance, ki so v svojem poročilu tudi omenili, da se zopet vrnejo.

SMRTNA KOSA

V nedeljo zjutraj ob 2.30 je umrl v hiši 580 Liberty Ave., Williston, L. I., Joseph Edward Pogačnik. Rojen je bil leta 1901 v Pragi ter se je nahajal v Ameriki devetindvajset let. Po poklicu je bil litograf. V četrtek dne 15. oktobra je s svojimi prijatelji obedel in pri tem jedel pokvarjeno pečivo. Odvedli so ga v bolnišnico, kjer so ga operirali na slepiču. Operacijo je prestal, toda pozneje je podlegel zastrupljenju. Pogreb s peto mašo v Williston Park se vrši v sredo dopoldne na St. John pokopališče, kamor dospe okoli enajste ure.

Pokojnik je bil sin znane narodne in napredne družine Mr. Jožeta Pogačnika, tajnika Slovenskega Samostojnega Drštva.

Globoko vžalosteni materi in očetu ter bratom in sestri izražamo svoje iskreno sožalje.

NESREČA V RUDNIKU

WILKESBARRE, Pa., 25. okt. Vsled eksplozije je bilo zasutih šest rudarjev v West End Coal Company. Njihovi tovariši si z vsoto prizadevajo, da bi jih rešili. Rešitvena dela pa zelo počasi napredujejo, ker se zemlja vedno podpispa. Dva rudarja, ki sta bila pri eksploziji, zelo ožgana, se nahajata v bolnišnici v nevarnem položaju.

MORILKA SE JE IZROČILA POLICIJI

Mrs. Judd je priznala umor. — V prepiru je ustrelila obe. — Sama bila prestreljena skozi roko.

LOS ANGELES, Cal., 25. okt. Mrs. Winnie Ruth Judd, stara 26 let, ki je ustrelila dve svoji prijateljki in katerih trupla je v kovčehih pripeljala iz Phoenix, Ariz. v Los Angeles, se je danes predala policiji.

Mrs. Judd je priznala, da je ustrelila svoji prejšnji prijateljici Mrs. Anne Le Roi in Miss Hedwig Samuelson v Phoenix, toda pravi, da se je to zgodilo v boju med vsemi tremi. Mrs. Judd pravi, da je Miss Samuelson ustrelila nanjo, ko se je nekaj razjezila nad Mrs. Le Roi. Mrs. Judd je skočila na Miss Samuelson, ki iztrgala revolver. Mrs. Le Roi jo je medtem hotela udariti z železno palico, nakar je Mrs. Judd prišla streljati na obe in jih ubila.

Medtem ko so Mrs. Judd iskale oblasti dveh držav, je sama prišla k nekemu pogrebniku in se tam pustila aretirati. Eno roko je imela v obvezi, kar je menda posledica strela Miss Samuelsonove.

Policiji je izpovedala, da je v prepiru in pretepu obe ustrelila in je potem premišljevala, kam bi spravila obe trupli, nato je sklenila zložiti jih v kovčege v Phoenixu, kjer so vse tri imele eno sobo, in jih odpeljati od tam v Los Angeles.

Na postaji Southern Pacific železnice v Los Angeles se je železniški uradnik spomnil, da na ta način lovi nepostavno prevažajo srne iz Arizone v Californijo, zato je zahteval od Mrs. Judd, da kovčege odpre. Mrs. Judd pravi, da nima ključev in da gre ponje ter da se bo kmalu vrnila. Ko je ni bilo več nazaj, je uradnik telefoniral policiji.

V prvem kovčegu, ki ga je policija odprla, je bil del trupla Samuelsonove. V drugem kovčegu je bilo celo truplo Le Roijeve. Samuelsonova je bila prestreljena skozi glavo, prsi in roko. Mrs. Le Roi je bila prestreljena skozi glavo.

Potem ko sta bila odprta dva kovčega, je policija našla v ženskem oddelku čakalnice še en manjši kovčeg z ostalim delom trupla Samuelsonove.

Predno se je Mrs. Judd predala policiji, je telefonirala svoji mami možu dr. Williamu Juddu, kateremu je rekla, da je pripravljena izročiti se oblastim.

MAŠA ZA FRANCA JOŽEFA JE PREPOVEDANA

PRAGA, Čehoslovaška, 25. okt. Zvestoba spomnu na bivšega avstrijskega cesarja Franca Jožefa, velja 79 let staro baronica Karolino Juncker Bigatti Landowner, štirinajst dni zapora.

Pred dnevi je baronica plačala za črno mašo za umrlega cesarja. Državni pravdnik je proti njej vložil tožbo pred okrajnim sodiščem v Plzinu in baronica je bila obsojena na dva tedna zaporne kazni. Iste kazni je deležen tudi duhovnik, ki je maševal.

PODALJŠANJE MORATORIJA JE PREPUŠČENO EVROPI

WASHINGTON, D. C., 25. oktobra. — Posledica pogajanj med francoskim ministrskim predsednikom Lavalom in predsednikom Hooverjem je bila, da se prepusti evropskim narodom inicijativa za možno podaljšanje Hooverjevega moratorija.

Zvečer sta izdala Hoover in Laval izjavo, da sta prostodušno razpravljala o zadevah, ki so svetovne važnosti.

Glede razorožitvene konference, ki se bo vršila meseca februarja v Ženevi, je bilo rečeno, da bo konferenca postavila svet na močan temelj trajnega mira.

Stabilizacijo zlate valute sta označila kot bistveni faktor normalnega trgovskega poslovanja in ta faktor je treba vzdržati tako v Franciji kot v Združenih državah.

V soboto zvečer je razpravljaj francoski ministrski predsednik Laval s predsednikom senatnega odbeska za zunanje zadeve, senatorjem Borahom. Po posvetovanju je rekel senator Borah, da so njegovi nazori istotako nasprotni kot so bili v začetku.

PARIZ, Francija, 25. oktobra. Tukašnje časopisje je zelo razočarano, ker ni mogel ministrski predsednik Laval ugoditi v Washingtonu poti za nekako varnostno pogodbo.

Vse, kar sta sklenila Hoover in Laval, je sodelovanje med ameriškim in francoskimi bankami v sedanji finančni krizi.

Laval ni dal nohenih koncesij v smeri proti razorožitvi brez jamsčine. S tem si je zajamčil podporo zbornice, dasi so bili odločno proti temu, da bi šel v Washington.

POVOZIL SVOJEGA OČETA

TRENTON, N. J., 25. oktobra. Ko je Mervyn Pacey stopil z lokomotive, da pogleda truplo moža, ki ga je ravnokar povozil vlak, se je opotekel in zaklical: "Moj oče!"

Njegov oče William Pacey, ki je bil star 65 let, je bil železniški nadzornik.

CAPONE DOBIL ENAJST LET

Poleg zapora še 50 tisoč dolarjev globe. — Plačati mora tudi sodnijske stroške. — Kazen mora nastopiti takoj.

CHICAGO, Ill., 25. oktobra. — Sodnik James H. Wilkerson je danes obsodil največjega ameriškega gangsterja, Al Caponeja, zaradi neplačanih davkov na 11 let ječe in 50 tisoč dolarjev globe ter sodnijske stroške okoli \$100,000.

Porota ga je je prejšnje soboto spoznala krivega, ker skozi več let ni plačal dohodninskega davka.

Capone, ki je stal med sodbo s prekrižanimi rokami na hrbtu, je mirno sprejel sodbo. Samo njegove velike ustnice so se nekoliko tresle in je prste nemirno stiskal.

Takoj po razsodbi je bil Capone izročen zveznemu maršalu. Njegov bond je bil preklehan in je s tem izgubil svobodo.

Samo prizivno sodišče ga more sedaj rešiti, da mu ne bo treba takoj nastopiti kazni.

To je bil za Caponeja najhujši udarec v njegovem burnem in zločinskem življenju.

TRIJE UBITI V RUDNIKU

TRENTON, Colo., 25. oktobra. Pri eksploziji v zapuščenem rudniku, kjer so pričakovali, da bodo zopet pričeli delati, so bili ubiti trije premogarji.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po

4%

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecv točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecv in šifrom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompensacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone Barclay 7-0380 ali 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription rates: Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00, Za New York za celo leto \$3.50, Za pol leta \$2.00, Za inozemstvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopis brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

LAVALOV POSET

Koncem prejšnjega tedna je dospel v Washington francoski ministrski predsednik Laval.

Namen tega posesta je bil doseči zbliznanje med obema narodoma.

Koj po svojem prihodu v Združene države je dejal Laval: —

Francija je miroljubna. Istočasno je pa previdna. Kajti zgodovina in preteklost ji naročata, da mora biti previdna. Franciji niti ne misel ne pride, da bi žalila čast kakega drugega naroda. Njena edina želja je — mir.

Neki stari modrijan je rekel: — Človek ima zato dar govora, da zamore zakrivati svoje misli.

Francoski ministrski predsednik se najbrž tega dobro ne zaveda, kajti že v prihodnjih stvarkih je pojasnil namen svojega prihoda. Rekel je namreč: —

Predvsem pa skrbi Francija za svojo varnost. Vlade in narodi morajo spoznati, da varnost ni zajamčena samo z besedami, pač pa mora biti organizirana. Ako se bosta Amerika in Francija sporazumeli ter bosta začeli skupno delovati, zamoremo pričakovati boljših časov.

Za pogovor med Hooverjem in Lavalom ni bil določen noben program. To je Laval poudaril, v isti sapi je pa tudi povedal, kaj smatra za svojo poglavitno nalogo.

Francija zahteva varščino. Zahteva jo vselej in vsepovsod. Zahteva varščino, ki ni zajamčena samo z besedami, pač pa z močnimi in obveznimi pogodbami.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bosta Hoover in Laval v prvi vrsti razpravljala glede Kelloggovega pakta. Francija namreč hoče pakt tako amendirati, da bi morala vsaka sila, ki ga je podpisala, v slučaju potrebe z orožjem nastopiti proti napadaleu.

Ako bo Laval kaj takega predlagal, bo zadel pri Hooverju na gluha ušesa.

Predsednik Hoover namreč ne more dati nobene tozadevne obljube, kajti v takih stvareh ima zadnjo in odločilno besedo ameriški kongres.

Temu nasproti bo pa Hoover najbrž načel vprašanje razorožitve, torej vprašanje, ki ni Franciji nič kaj po volji.

In v zvezi s tem vprašanjem je zadeva mednarodnih dolgov in reparacij, od katere je v veliki meri odvisna obnova svetovnega gospodarstva in izboljšanje položaja v naši lastni deželi.

Predsednik Hoover bo brez dvoma pojasnil francoskemu obiskovalcu stališče ameriškega naroda.

In če bo Francija vpoštevala to stališče ter bo pripravljena sodelovati, se bo začel položaj boljšati.

Naši po Ameriki

Mrs. Mary Damish nam poroča iz Girarda, Kansas, da so imeli od 11. do 18. oktobra na Frontenac, Kansas, misijon, ki se je zelo dobro obnesel. Misijon je vodil slovenski duhovnik.

Znani brooklynski rojak Mr. Metod Končan se nahaja v bolnišnici, kjer se je moral podvreči teži operaciji.

V Witt, Ill., se dela po 2 do 3 dni v tednu, mnogo pa jih je brez vsakega dela. Dne 8. oktobra je po dolgi in mučni bolezni preminula Marija Učar. Zapuščena dve hčeri in enega sina. Bila je članica društva 158 JSKJ v Ely, Minn.

Umrl je dobro poznani rojak John Meše, star 53 let, bivač v Clevelandu zadnjih 28 let. Doma je bil iz fare Rob pri Velikih Laščah. V Clevelandu zapuščena tri hčere in dva sina.

V soboto se je v slovenski cerkvi v Collinwoodu poročila Miss Antonija Šore in Mr. Arthur Kajander, rodom Fincc. Nevesta je sestrična poznanega rojaka in agilnega delavca na društvenem polju, Mr. John Šorea.

V Emergency bolnici v Clevelandu je v četrtek zvečer preminula Olga Stokel, stara 15 let, stanujoča na 6622 Bonna Ave.

ANGLIJA PRED VOLITVAMI

MacDonaldov kabinet se je po dolgem kolebanju končno le odčil za razpust spodnje zbornice in za razpis novih volitev. Vzrok za obotavljanje je bil predvsem telen pomislek, ali je sedanjí položaj, ko je gospodarska kriza tako silovito razmajala in vznemirila javnost, primeren čas za volilni boj. MacDonald je tudi vse poskusil, da odvrne volitve, vendar pa se je po neuspelem posvetovanju z Lloydom Geogem moral vdati pritisku konservativcev, ki smatrajo sedanjí trenutek za najugodnejši, da stopi vlada pred volitve ter si preskrbi njihovo pooblastilo za svoje nadaljne ukrepe.

Ni dvoma, da je ob slinkih okoliščinah samo v Angliji mogoče računati na trestnost in politično zrelost ljudstva. Povsod drugod bi bilo nevarno vzbujati strankarske strasti v dobi, ko je tako zelo potreben notranji mir. Ne sme pa se pozabiti, da se angleško volilstvo ne deli tako strogo po strankah, kakor na evropski celine, marveč da prinese odločitev običajno ravno ona masa ljudstva, ki se pridružiti tej ali oni stranki, kjer pač vidi največje jamstvo za oduvanje svojih interesov. Tej masi, ki ni vezana na načela in disciplino strank in volilcev in ki tvori po vseh dosedanjih izkustvih do 60 odstotkov vseh volilcev, ni mogoče očitati nezrelosti in breznalčnosti, kajti vodi jo pri tem fluktuiranju praktično in pametno načelo gospodarske koristi. V tem dejstvu pa je tudi jamstvo, da bo ta grosvolilec odločil za praktično politiko, ne da bi se dal zavesti do oč gorčenegega boja za čisto abstraktna načela in osebna nasprotstva, ki čisto razdvajajo voditelje strank.

Ne glede na to tradicionalno zrelost angleškega ljudstva, pa je tudi osebnost predsednika vlade velika privlačnost za najširše kroge volilcev. Javnost občuduje v MacDonaldu človeka, ki je stavi na kocko ves svoj politični ugled, pridobljen v preteklosti, in vzdel nase vse posledice za svoj postopek v bodočnosti. To veliko žrtve je premijer narodne vlade doprinesel v času, ko je šlo za večje stvari, nego je politični karijera, in te velikodušne geste mu ljudstvo ne bo pozabilo.

MacDonaldov volilni proglas, ki izloča vsa podrobnejša politična vprašanja, je v narodu vzbudil prav simpatičen odmev. Premijer vlade ne zaheva od volilcev nič drugega, nego polnomočje za vse ukrepe. Volilni program v tako splošnih smernicah je pač tudi na Angleškem redkost, priča pa o zamotanem položaju, ki lahko vsak trenutek prinese preobrat ter mora biti vlada pripravljena, da se lahko loti vsakega vprašanja, ne pa samo takih, ki so bila izrečno navedena v volilnem proglasu.

Pri takem stanju stvari opozicija pač nima bogve kakih izgledov za volitve. Prvič je brez osebnosti, ki bi v nji angleški volitve že vnaprej videli program, drugič pa nastopa ločeno ter razcepčeno. Res je, da ima MacDonald za seboj le majhno število labori-

stinskih poslancev, proti sebi pa mogočne strokovne zveze, vendar je nedvomno, da bo že njegova osebna pojava privedla marsikakega laborista, da bo oddal svoj glas za moža, ki je toliko let predstavljal voditelja, borečega se za delavske interese. Take osebnosti opozicija nima. Lloyd George si še ni opomogel od svoje operacije, da bi se lahko brez strahu za svoje zdravje in za svoj uspeh vravel v volilni boj. Ravno zato mu volitve niso po srcu. Doslej je 41 let stal v ospredju politične delavnosti in se uveljavil pri vsakih volitvah, sedaj pa mu je bolezen preprečila nastop ravno, ko gre za več nego običajni volilni boj. Simonova skupina 28 liberalnih poslancev se je izjavila za vladno politiko, ustanovila novo liberalno stranko in pojde v borbamo ob rami z vlado.

Bivši sodrugi MacDonlada ne morejo nastopiti z osebnosti, ki bi mogle vsaj količkaj nadomestiti izgubo tako privlačnega imena, kakor je MacDonaldovo. Henderson je sicer dober organizator, ni pa pojava, ki bi učinkovala na volilce in jih z svojo osebnostjo pridobivala za stvar; ostali odličnejši laboristi pa so še premladi in bodo morali prestati še nekoliko volilnih bojev, preden bodo toliko znani, da bi že njihovo imenovanje program in jamčilo vsaj delen uspeh. Za laboriste bo tedaj govoril program njihove stranke in program njihovih volilnih gesel. Težišče njihove agitacije bo v znižanju podpore brezposelnim in v napadanju zaščitne carine, ki bo najbrž podražila življenje, in se zanjo trudijo na vse kriplje konservativci. Obe ti dve gesli pa sta že nekoliko obrabljena in danes gotovo nimata več tiste ostrine kakor nekdanj. Ostale toke laborističnega volilnega programa so pa zelo dvoreznega značaja. Kakor je delavec simpatična kontrola nad bankami, nad rudniki in nad kmetijstvom, tako ta zahteva gotovo ne bo povzročila malemu človeku, obrtniku, trgovcu, nameščencu in sličnim poklicem, ki se jim zdi ta zahteva: močno revolucionarna.

Ta zamotani položaj bo povzročil, da se letos tudi angleške volitve ne bodo vršile toliko v znamenju medstrankarske borbe in volilnih gesel kakor v znamenju velike državne odločitve. Volilne množice se bodo morale odločiti za način, kako naj se v bodoče vodi državna politika Anglije: ali potome evolucije, vztrajnega in smotrnega dela, ali pa s pomočjo eksperimentov več ali manj revolucionarnega značaja. ki se lahko posrečijo, ki pa lahko pomenijo tudi katastrofo za Veliko Britanijo in njen ugled. Prav zato bodo sedanje angleške volitve presegale pomen običajne obnove parlamenta in vzbujajo že sedaj napeto pozornost po vsem svetu.

Prehľad v prsiah • Večkrat privede do nevarnih bolezni. Zaustravite ga hitro z linimentom PAIN-EXPELLER

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Iz Jugoslavije.

Peter Zgaga

Italijanski letalski minister v Jugoslaviji.

Italijanski minister zrakoplovstva general Italo Balbo, je prišel 9. oktobra ob 9.15 na zagrebško letališče. Po mestu se je takoj razširila novica o prihodu italijanskega generala. Zaradi zela oblačnega obzolja se je minister Balbo spustil pri laškem Vidnu tam počakal lepšega vremena. V Zagrebu so ga sprejeli oficirji tukajšnjega zrakoplovnega konzulata. Balbo je potreboval za polje iz Vidma do Zagreba eno uro 16 minut. Jug. vojniki so pomagali pri pristanku Balbovega avijona ter so mu dali na razpolago najboljše mehanikarje. Jugoslovanski oficirji so sprejeli šefa italijanskega zrakoplovstva v stavu mirno, tukajšnja italijanska kolonija pa se ministra pozdravila fašističnim pozdravom. Z ministrom Balbom so prispeli general Tedeschini, major Liberati in major Seagna. Na aerodromu je bila prirejena nato zakuska. Ministra Balba je pozdravil oficijelno zrakoplov. podpolkovnik Naimović, nakar si je italijanski minister ogledal vojaške pisarne ter se delj časa razgovarjal z jugoslovanskimi častniki. Nato se je minister Balbo zahvalil za prijazen sprejem ter v svojem govoru rekel:

Če policija ne verjame bajki o stricu.

Osijska policija je v zadnjih dneh polovila člane drzne vladilske družbe. Neki policijski agent je na ulici ustavil neznanca, ki je nosil v vreči različne stvari. Ko je neznanec izjavil, da nosi to svojemu stricu, je agent sklenil, da vpraša "strica" o zvanju z aretiraneem. Neznanec je nato pustil vrečo in začel bežati, agent pa ga je kmalu vlovil in aretiral. Bil je to Bogdan Radičvojevič, po poklicu brisvski pomočnik, ki je izdal tudi svoje pomagalice, ki so zakrivila že številne vlohe. Na periferni mesta so imeli celo skladišče ukadenih predmetov.

Zagoneten umor kmeta

S Sušaka poročajo, da so našle kmetice na njivi v Podhucnu mrtvega kmeta Martina Šimca iz Podkloveca. Komisija je ugotovila, da je bil Šimec ubit s sekirjo z udarcema. Pri umorjenem kmetu so našli vrečico krompirja in motiko. Sled za morilecem vodi proti Dražicam.

Mrlič izgnil.

Blizu Siska so imeli lovci te dni lov in naenkrat je prihitel iz goščave gonjač ter jim povedal, da je videl na tleh mrliča. Lovci so obvestili o tem orožnike, ker sami niso imeli časa prepričati se, koliko je na tem resnice.

Orožniki so odšli drugi dan tja, toda o mrliču ni bilo ne duha ne sluha. Gonjač pa trdi, da je dober videl mrliča, ki so mu črvi razjedali obraz.

Milijnski dolgovi, premoženja pa nobenega.

V Somboru so oblasti aretirale znanega trgovca z žitom Petra Wilfo. Mož je lani kupoval po vaseh žito, ki ga pa ni takoj plačeval, a kmetje so mu toliko zapupali, da so mu dajali žito na kredito. Bil je namreč na glasu kot zelo bogat trgovec. Toda Wolf je sporočil kmetom, da jim žito ne more plačati, ker nima denarja. Oblasti so pregledale njegove knjige in ugotovile, da ima 2 milijona 500.000 Din dolga, premoženja pa skoraj nobenega.

OBOROŽENA IRSKA

ŽENEVA. Švica, 24. oktobra. Irska država je predložila seznam svojih izdatkov do 31. marca t. l. Iz tega seznama je razvidno, da je Irska v enem letu izdala nad 27 milijonov dolarjev za orožje in obrambo dežele.

Special Interest Accounts

Veliko rojakov, ki so želeli na hitro dvigniti denar, bodisi vsled nujne potrebe, vsled nakupa hiše ali posestva in pa oni, želeči potovati v stari kraj, se je prepričalo, da denarja v mnogih slučajih niso mogli takoj dvigniti, ampak šele po preteku odpovednega roka, kar je povzročalo nepotrebne zamude in velikokrat tudi stroške.

Pri nas naloženi denar zamore vsak vlagatelj dvigniti takoj, BREZ VSAKE ODPOVEDI, kar je v mnogih slučajih jako važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank

62 COBLENITZ STREET NEW YORK, N. Y.

Menda ni v Ameriki hujšega nasprotstva kot vlada med prebivalci Californije in Floride. Obe državi sta lepi — Californija in Florida — toda ni ga menda Californijčana, ki bi privoščil Floridino lepo besedo — in obratno.

In zgodilo se je, da je prišel Floridčan v Californijo, pobral stal debelo melono in rekel californijskemu farmerju:

— Ali ne rastejo v vaši državi nič bolj debela jabolka?

— Kakšno jabolko je to? — ga je zavrnil Californijčan — to je vendar grozdna jagoda.

— Ne smeš vsega verjeti, kar slišiš — je opozarjal mož svojo ženo.

— Saj ni treba, da bi verjela, ampak naprej pa lahko povem.

Mlad fant je iskal stanovanje. Gospodinja mu je ponudila lepo sobico, toda pod pogojem:

— Ženskih obiskov pa ne trpim.

— Kaj pa možki, ali lahko pridejo?

— Možki da, — je odvrnila gospodinja.

— No, če je tako — je rekel mladenič — bom pa moji prijateljici rekel, naj najame sobo.

— Kje ste se seznanili s svojim drugim možem? — so vprašali lepo, mlado gospo.

— O, to je bil zelo romantičen doživljaj. Mojega prvega moža je z avtomobilom do smrti povozil. Tedaj sva ssesznanila, se zaljubila drug v drugega in se poročila.

Mož in žena sta sedela pri zajtrku. Oba sta se tresla od razburjenja. Kajti ponosi sta imela neprijeten obisk.

V stanovanje sta vdrila dva roparja in odnesla vse, kar je bilo količkaj vredno.

— Oh — je tarnal mož — na nočni omariji je bil revolver, pa se nisem spomnil nanj. Revolver bi zagrabil, pa bi ju prepočil. Sam Bog ve, kje sem imel glavo, da se nisem spomnil na revolver.

— Kakšno vprašanje! — ga je zavrnila ona. — Vprašaj, kje si imel glavo? Pod odejo si jo imel toliko časa, da sta odšla.

Pred kratkim se je mudil v Jugoslaviji italijanski zrakoplovni minister Italo Balbo. Dospel je z zrakoplovom iz Vidma v Zagreb. Sprejeli so ga z vojaškimi častniki in so mu vse lepo razkazali. Šel je menda tudi v Beograd, kjer si je v družbi zastopnikov jugoslovanske oblasti ogledal jugoslovanske vojne zrakoplove ter se je zelo zanimal za vse, kar je z avijaki tiko v zvezi.

Tako poroča časopisje iz starega kraja.

Čemu je šel Balbo v Jugoslavijo? Menda ne iz naklonjenosti do sedanjega jugoslovanskega naroda?

Koliko jugoslovanskih vojaških dostojanstvenikov je bilo zadnja leta v Italiji in kateremu jugoslovanskemu vojnemu ministru bi dovolila laška vlada prestopiti mejo?

Ni drugače, smo pač taki, da si štejemo v čast in ponos, če nas sovražnik hinavsko-prijazno pogleda.

Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu čitali, da je bil v Beogradu svečano pozdravljen in sprejet sam Mussolini.

Joj, kako zlobne jezike imajo prijateljice!

Srečna nevesta je zarečega obrazu rekla svoji prijateljici: — Strašno me ima rad. Vse bi mi dal, vse bi storil zame. Samo nekaj me skrbi. Bog ve, če me bo tudi takrat tako rad imel, ko se bom postarala?

Prijateljica je nekoliko pomislila in zlobno odvrnila: — Potrpi še eno leto ali dve, pa boš videla.

Neka ženska v Californiji je usmrtila dve svoji prijateljici in spravila trupli v dva kovčega. V petek jo je policija aretirala.

Ko je čitala neka rojakinja to poročilo, je vzkliznila:

— To je nekaj strašnega! O ti uboga reva, kako se mi smili. Gotovo jo je dedec našuntal, da je storila nekaj takega. Ja, saj pravim, to so dedci!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GUSTAV MEYRINK:

MOZ NA STEKLENICI

II. DEL

Gledalci so se tako rekoč delili na dva tabora, enega — ki mu je zadržala sapa in se ni mogel ganiti — člani tega tabora so bili popolnoma prevzeti od pravilno čudnih, tajinstvenih plesov lutk, iz katerih je vel zatanski fluidom otrpnenega, nepojmljivega sladostrajstva — med tem ko je bila druga polovica pre-groba za doumevanje duševnih gro-zot in se je samo krohotala nad gro-teskni ponašanjem moža v ste-klenici.

— Le kakšen smisel ima ta le-kvir. — Mesta, kjer so ji vezi re-za-je v mesto, so bila modro podplu-ta. V ustah ji je tiščal svilen robec. — V nepopisni grozi so vsem otrpni-le roke. — "Pierot!" je zdajci pronikavo vrisnil neki glas, — "pierot!" — — blazna, nedoločljiva bojazen je za-sadila svoje kremplje v vsa srca. — Kje je priče?! — Perzijec je v splošni zmešnjavi brez sledu izginil. — "Že je stal Melancthon na ra-mah junckerja Hansa, toda zama-n — nikakor ni mogel odstraniti pokrova s steklenice in mali zračni ventil je bil — — zaprt in pri-vit. — — Razbite vendar steklenico, hi-tro, hitro!

Le-ta sedaj sicer ni več plesal ve-selo v steklenici, toda njegovo se-danje obnašanje se jim ni zdelo za-to prav nič manj komično. Očividno je hotel z vsemi sredstvi dopovedati na steklenici sedečemu princu nekaj zanj ali jo celo prevr-niti. Pri tem je izgledalo, kakor da gla-sno kriči, dasi seveda skozi pedenj debelo steklo ni prodrli niti najmanj-si glas.

— Mar je to učinek lutkovne igre?! — Pravim, da ne! — Čutim, da struji tu groza vame od princa Daraše-Koha. Zakaj sedi navidezno tako miren gori na steklenici? In vendar se od časa do časa skremži njegov obraz?! — — Nekaj stra-hotnega se tu dogaja, pa recite kar-koli. Glasen krohot in ploskanje ga je prekinilo. Pierot se je na dnu steklenice zvi-jal in s prsti davil svoj vrat. — Na-to je v divjem obupu nekaj kričal — nikdo ga ni slišal — in kazal na svoja prsa in navzgor — — kon-čno je sklenil roke, ko da hoče gle-dalce milo za nekaj prosti.

Na pantomimne kretnje in spak-ovanje pierota je princ od časa do časa odgovarjal s smehljajem — ali pa je s prstom pokazal na svileni nosilnico. Radovednost gledalcev je dosegla svoj višek, ko so čb taki priliki opa-zili, kako je pierot nekaj časa tiščal obrz k steklu, kakor da opazuje ne-kaj v nosilnici, nato pa se nenada-ma kakor blazen zagrabil za glavo, ko da je videl nekaj grozotnega, se vrgel na kolena in si pričel pultiti iase. — Nato se je spet dvignil in tako hitro bežal po obodu stekleni-ce, da je bilo skozi spakuje steklo videti samo še svetle, plapolajoče cunje.

— Menda ja, piti hoče — seve-da, — tako velika steklenica, pa no-benega šampanjca notri — dajte mu vendar piti, sakramenske lutke, — je kriknil eden izmed gledalcev. Vse se je je smejalo in ploskalo. Teda pa je pierot v steklenici skočil kvišku, strgal belo oblačilo s prsi, se opotekel in po dolgem padel na obraz. — Bravo, bravo — pierot — iz-berno igraš; da capo, da capo, — je vriskala množica.

Cimdalje bolj je seveda gledalce klala tudi radovednost, kaj prav za prav je "z damo v nosilnici".

Ko pa se mož v steklenici ni več ganil, se je ploskanje polagoma po-leglo in vsa pozornost množice se je osredotočila na lutke. Te so stale še vedno v onem po-šastnem položaju, ki so ga preje zavzele, vendar pa se je na njih-ovih obrazih sedaj zrcalila nekaka napetost, ki je prej ni bilo opaziti. Videti je bilo, ko da čakajo na ne-ki skrivnostni znak. Grbasti prtilikavec se je končno s svojim apnenobelim obrazom previdno ozrl na princa Daraše-Koh. — Perzijec se ni ganil. Njegov obraz je bil upadel. Čez nekaj časa pa je eden črncev iz ozadja oklevajo stopil k nosilni-ci in odprl vratica. In tedaj se je zgodilo nekaj zelo neobičajnega. Odrevenelo je padlo iz nosilnice popolnoma golo žensko telo in plo-ko udarilo na tla. Za trenotek je zavledala grobna tišina, nato pa je zavrisnilo tisoč glasov: — — po vsej dvorani je zahrumelo. Kneginja, Daraše-Kohjeva žena je ležala pred njimi — docela na-ga; privezana je bila na jeklen o-

STARA SREDSTVA V NOVIH ROKAH

Gospodarska kriza, ki je zajela ves svet, zanima po pravici vse one, ki jih je že zadela, pa tudi one, ki se jim še obeta. Strokovnjaki na polju narodnega gospodarstva si belijo glave z vzroki tega neve-ščenega pojava in iščejo na vse na-utihnil glasovi, da je gospodarska krizo odstranili ali vsaj ublažili. Gospodarska kriza je kakor nalez-ljiva bolezen, ki jo je treba zati-rati z vsemi sredstvi. Pojavlja se skoraj v enakih časovnih presled-kih, samo da ni vedno enako huda. Zato so tudi sodbe o dolgotni se-danje krize različne. Sedaj so že uihnil glasovi, da je gospodarska kriza že dosegla ali pa da doseže v najkrajšem času višek in začne padati. Vedno več se sliši glasov, da bo sedanja gospodarska kriza ena najdaljših in najhujših, kar jih je svet kdaj doživel in da bo treba še zelo dolgo čakati na njen konec, ki ga vidijo največji črno-gledi šele v letu 1940.

Govori in razmišlja se o nadpro-dukaciji in njeni omejitvi, o raci-onalizaciji, o njenih slabih in do-brih straneh, o odstranitvi carin-skih mej, o dumpingu in borbi pro-ti njemu, o brezposelnosti ter nje-nih posledicah in sredstvih, s ka-terimi bi se dala vsaj ublažiti, na-verti se slišijo od vseh strani, skle-pa se o tem in onem, preizkuša se in poskuša, toda pravega izhoda iz vedno težjega položaja človeštvo ne more najti. Gospodarsko življenje gre mirno svojo pot in nas prese-neča z nepričakovanimi, vrača se celo k oblikam, ki so veljale sploš-no že davno za preživele. Zasilno delo po odredbi države ali drugih javnih korporacij samo zato, da se najde delo onim, ki so jih vrgle na cesto tovarne, ni iz-um naše dobe. Take pojave najde-mo že v starih časih, seveda ne v tako velikem obsegu, kakor zdaj. V tem pogledu je gotovo prva sov-jetska Rusija, kjer grade s kolek-tivnim delom ogromna industrijska podjetja, železnice, kanale itd. Pa tudi v Italiji je sprožil Mussolini idejo zgraditi ogromno umetno je-zero, ki bo največje na svetu. Le-žalo bo v dolini Barbera, od katere dobi tudi ime. Ogromne vodne sile tega jezera se bodo porabile za elektrifikacijo železniške proge Turin — Genova in petih krajših prog, ki vežejo Lombardijo s Pie-montom in Ligurijo. V primeru voj-

ZOPET UPOR NA NEMSKIH LADJAH

ISTAMBUL, Turška, 25. oktobra. — Parniki Severno-nemškega Lloyd Askania, Biscaya in Ju-lius Schindler so po radiju spo-ročili, da so se mornarji na vož-nji skozi Bospor uprli. Askania je pustila sedem svo-jih mornarjev v Odesi, ko so sku-sali pregovoriti ostale mornarje k upor. Streljali so tudi na ka-pitana in ga ranili. Parnik Biscaya je pustil dva-ujast mornarjev in Julius Schin-dler 13 mornarjev v Batumu. V Istanbulu su morali parniki na-jeti turške mornarje.

"AVSTRILJSKI ŠILING L. 3431."

Pod tem naslovom je objavil du-najski "Neues Wiener Journal" ta-le zanimiv račun, ki ga je napisal na prav mikaven in poučen način profesor Bauer. Ta je poslal — ta-ko piše, — angleški narodni banki 1 avstriljski šiling, pisal je pa ban-ki tako-le: Dragi gospodje! V prilogi vam pošiljam 1 srebrni avstriljski šiling s prošnjo, da mi ga obrestujete po 4 odstotke na leto. Gre namreč za ogromno kupčijo, kjer tudi vi ne boste malo zaslužili. Svoje vloge ne bom dvignil prej kakor šele čez 1500 let, torej leta 3431. po Kristusu Takrat pa naj se svota porabi ta-ko: Prvič hočem Vas bogato nagraditi za vaš dolgoletni trud. Vi dobite takrat 1,000,000,000,000 (1 biljon — 1 milijon milijonov) angleških fun-

SAKSER STATE BANK 82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y. posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne. Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer. Poslužujemo se vsi brez izjeme te stare in stanovite domače banke.

gov. Mislim, da bo ta znesek prav izdatno okrepil vašo zlato zalogo. Za angleškega kralja naredite kocko iz suhega zlata. Kocka naj bo po 1 kilometra dolga, široka in visoka. To kocko naj postavijo na videen prostor, da bodo ljudje gedi-moč kapitala in obresti. Anglija naj dobi toliko denarja, da bo lahko kupila severno in ju-žno Ameriko. L. 3431. bo gotovo se kaj ljudi moč kapitala in obresti. Anglija naj dobi toliko denarja, da bo lahko kupila severno in ju-žno Ameriko. Gospodje, nikar ne dvomite, da se šalim; zato Vas prosim blago-hotnega odgovora!

Iskrenemu prijatelju in sorodniku Jožetu Pogačniku in njegovi družini izreka ob smrti najstarejšega sina Josepha svoje globoko sozljaje Družina Benedik

Nmno večji skok nazaj pa pome-nijo pojavi, ki so nastali po go-spodarski krizi v Ameriki. V Ame-riki, kjer se v gotovini skoraj sploh na plačevalo, ker so rabili namesto denarja skoraj povsod čeke, začne-jarji zamenjavati blago za blago. Federal Farm Board je zamenjala 25 milijonov bušlov pšenice za mi-lijon vreč braziljske kave. To je primer menjalne trgovine v veli-kem obsegu, v znatni meri so se pa oprileti te primitivne trgovine v Ameriki tudi manjši trgovci in obrtniki. V ameriških listih se pojavljajo oglasi farmarjev, ki ponujajo za avtomobile poljedelske prideлке in iščejo gospodarske stroje, ki jih hočejo plačati z žitom. Vprašanje je, če se bo ta najprimitivnejši na-čin trgovine obnesel, toda že to, da se je pojavil baš v deželi, ki se ta-ko rada pohvali s svojo gospodar-sko naprednostjo, priča jasno, da spravi sedanja gospodarska kriza na dan tudi pojave, ki so spadali še nedavno v gospodarsko davni-no.

Zasilno delo po odredbi države ali drugih javnih korporacij samo zato, da se najde delo onim, ki so jih vrgle na cesto tovarne, ni iz-um naše dobe. Take pojave najde-mo že v starih časih, seveda ne v tako velikem obsegu, kakor zdaj. V tem pogledu je gotovo prva sov-jetska Rusija, kjer grade s kolek-tivnim delom ogromna industrijska podjetja, železnice, kanale itd. Pa tudi v Italiji je sprožil Mussolini idejo zgraditi ogromno umetno je-zero, ki bo največje na svetu. Le-žalo bo v dolini Barbera, od katere dobi tudi ime. Ogromne vodne sile tega jezera se bodo porabile za elektrifikacijo železniške proge Turin — Genova in petih krajših prog, ki vežejo Lombardijo s Pie-montom in Ligurijo. V primeru voj-

VSTAJA NA CIPRU

NICOSSA, Ciper, 26. oktobra. Na otoku Ciper je vladal danes preko sod in angleške čete so za-vezle vsa mesta in važne kraje. Z otoka Malte je pripeljal parnik Colombo nova ojačenja. Šest agitatorjev, vključno grško-katoliškega škofa Krioty, je bilo aretiranih tekem kratke vsta-je proti angleški vladi.

Slava navada je spravljati neum-te steklenice in jih umivati šele takrat, ko je treba kaj natočiti va-rije. Navadno so steklenice od pa-radižnika, kisa in drugih tekočin v kleti, tam plesnijo in težava je, da spraviš umazanost in duh iz njih. Tega dela se ubraniš, če omi-ješ vsako steklenico takoj, ko je prazna, do čistega, jo osušiš in za-mašiš s papirjem. Tako steklenica se samo malo oplahne pred upo-rabo. V slabo pomiti steklenici se pokvari vse, deni vanjo olje ali mleko ali kis. Jajčja lupina je sta-ro sredstvo za umivanje, ki je pri-šlo že precej iz navade, pobere pa nesnagno lepo. Pesek, lug iz divjega kostanja, pepel, pivnik, milnica, žaganje, krompirjevi olupki, sotni prah in še kaj drugega pomaga, da bo steklenica lepa. Duh po petro-leju vzame umivanje z vročim pe-pelovim lugom in izplahovanje s toplo vodo in gorčico. Maščobe po-bere najbolje pivnik. Steklenice in kozarce, ki so za sadje in sadne od-cedke, je treba izplakniti s par kapljic žganja, predno se vanje na-lije ali naloži sadje.

SIPE se ne smejo prati na soln-cu, drugače postanejo motne. Jako umazane sipe zbršiš najprej s časopisnim papirjem, ki naj bo malo vlažen. Potem jih še umij. Vzemi mehko krpo in mlačno vodo, kateri prilij nekaj kapljic gorivnega spi-rita. Ko je steklo oprano, ga zbršiš še s suho krpo, ki pa ne sme pu-ščati viaken po steklu.

POZOR, ROJAKI

IZ naslova na listu, katerega pre-jemate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obno-vite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

- CALIFORNIA Fontana, A. Hochevar San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO Denver, J. Schutte Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit; Salida, Louis Costello Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS Aurora, J. Verbich Chicago, Joseph Bilsh, J. Bevtič, Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar Cicero, J. Fabian Joliet, A. Anzele, Mary Bambich. J. Zaletel, Joseph Hrovat La Salle, J. Spelich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barborich Waukegan, Jože Zelenc
KANSAS Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Žagar
MARYLAND Steyer, J. Černe Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN Calumet, M. F. Kobe Detroit, Frank Stular
MINNESOTA Chisholm, Frank Gouše, Frank Pucej Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula Eveleth, Louis Gouše Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic
MISSOURI St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA Klein, John R. Rom Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champe
NEBRASKA Omaha, P. Brodewick
NEW YORK Gowanda, Karl Strinsha Little Falls, Frank Meale

OHIO Barberton, John Balant, Joe Hlad Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slap-nik, Frank Zadnik Euclid, F. Bajt Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant in J. Kurše Niles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Racliar Youngstown, Anton Kikelj Krayn, Ant. Tauželj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Žust Moon Run, Frank Podmlšek Pittsburgh, Z. Jakšne, Vinc. Arh. J. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan Willock, J. Peternej
OREGON Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jakše Bessemer, Mary Hribar Braddock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobek Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yérina Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-vanšek Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan-čič, A. Skerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank Fe-renchack Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polanc, Martin Koroshets
UTAH Helper, Fr. Krebs
WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren Sheboygan, John Zocman
WEST ALLIS Frank Stok
WYOMING Rock Springs, Louis Taucher Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četr let \$150. New York City je \$7. celo leto.

Ta GLOBUS kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemlje-pisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeci se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave. KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev. MODERN VZOREC KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM CENA S POŠTNINO VRED \$2.50 ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — \$1.75 "GLAS NARODA" 216 West 18 Street New York, N. Y.

BLAZNIKOVE Pratique za leto 1932 Cena 20c dobite pri "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y. V KRATKEM IZIDE, Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za l. 1932 NAROČILA ZA KOLEDAR — Cena 50c. — ŽE SEDAJ SPREJEMAMO

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

POZIV! Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po mo-žnosti čimprej obnovijo. — Uprava "G. N."

ČAKAM TE!

ROMAN IZ ŽIVLJENJA. Za Glas Naroda priredil G. P.

49

(Nadaljevanje.)

Vsled telesne in duševne utrujenosti ni mogel spati, medtem ko je Silva poleg njega sladko spala. Navzlic temu pa je naslednje dne zatrijevala, da celo noč ni zatislila oči in da je vsa zbita.

Z vsjo silo svoje volje si je prizadeval, da bi šel v šolo; moral je poučevati od osmih do poldne. Prišel pa je domov že ob desetih. Počutil se je tako slabo, da je moral s poukom prej prenehati. Takoj je šel k zdravniku, ki mu je svetoval, da gre takoj v posteljo; imel je hudo gripo, katere ni smel zanemariti. Zdravnik mu je rekel, da ga zvečer zopet obišče.

Ko pride Andrej domov, Silva še ni vstala. Neka stara žena je v hiši nekoliko pomagala in je tudi Silvi prinesla kavo v posteljo. Sobe pa še niso bile pospravljene, niti zakurjene, vsa okna so bila odprta, žena pa je pometala in čistila.

— Že zdaj prideš, Andrej? — vpraša Silva, — to pa je nekaj posebnega; saj bi moral do poldne poučevati; zato pa je hotela gospa Braun tvojo sobo dobro počistiti; seveda sedaj še ni gotova.

— Vidim, — odvrne rezko — vendar pa sem prišel domov, ker mi ni dobro.

— Za božjo voljo, Andrej! — pravi Silva v strahu. Saj še nikdar ni bil bolan. In Andrej se ozre na njo s pogledom, ki ga ni mo goče popisati. S svojimi besedami ni izdala prav nobene skrbi zaradi njega; iz njih je le zvenela bojazen za njeno udobnost.

— Prizadel so bom, da te ne bom nadlegoval, — pripomni t do, — toda zdaj vsaj vstani, da bo že enkrat pospravljeno in zakurjeno.

Počasi zleze Silva iz postelje in vzelo ji je mnogo časa, predno je bila gotova.

Andrej ostane v kuhinji, da je stara žena pospravila spalno sobo. Komaj se je še zdržal pokonec, tako mu je pretila omotica, da ga premaga; Kar laže mu je postalo, ko se končno more stegniti po postelji in izmučeno zatise oči.

Če bi le Silva sluhčila, kako zelo je bil Andrej bolan! Zgrabila ga je huda gripa z visoko vročino, njej se je še približalo vnetje rebrne mrene. Zdravnik je prihajal vsak dan dvakrat.

Klarina mati se takoj zavzame za svoje sosedo. Otroka takoj vzame k sebi. Skrbela je tudi za to, da je prišla neka stara ženica za postrežbo in gospodinjstvo k Silvi, da je mogel vsaj Andrej imeti nekaj reda.

Težki tedni so pretekli. Andrej se je moral zahvaliti samo svoji izvanredno zdravi naravi in veliki odporni sili, da je premagal to hudo bolezen. Končno je mogel zapustiti posteljo. Sam zdravnik ga pelje v sprejemno sobo. Silva je bila vsa preplašena, ko ga vidi tako shujšanega in prepredenega sloneti v blazinah koncem divana. Ali je bil to njen lepi mož, iz katerega je nekaj kipele življenja? Kot tuje se ji je zdel s svojo zaraščeno brado, ki mu je zrastlele tekom bolezni. Kako se je izpremenil! Mraz jo stresse. Skoro se je morala premagovati, ko mu je gladila suho roko in mu rekla nekaj prijaznih besed.

Zdravnik je zahteval, da mora imeti Andrej še nekaj tednov počitka, da bo popolnoma okrevale. Ko je Andrej temu oporekal, mu je moral zdravnik zelo priporočati, da se je vkloni. Rekel mu je, da se mora kot mož in oče ozirati na svojo družino, kajti v svoji bolezni se ni prišel čez hrib in čez noče, da bo pozneje trpel kaake posledice bolezni, mora pred vsem iskati vsaj štiri tedne razvedrila v Garmišu.

Andrej je sam izprevidel, da ima zdravnik prav, zato je pivočil.

Silva je bila presenečena, da nikdo ni omenil, da gre tudi ona z njim. Pa saj bi preveč veljalo; sicer pa mora tudi ostati pri o troku, kajti Klarine družine tudi ni bilo več mogoče tako zelo nadlegovat.

Klaro je bolelo v notranjosti njenega srca, ko je prvokrat po bolezni videla tako ljubljeno moza. Kako rada bi mu stregla, pa morala je ostati daleč od njega; do njega ni imela nobene pravice. Njene oči so izdajale njene občutke, ne da bi vedela, in čudno je presunilo Andreja, ker je vse to bral v njenih zvestih, modrih očeh.

Ločitev od žene in otroka mu je bila vendarle težka. Silva pa ni vedela, kakšen je bil občutek, ki jo je obdajal, ko se je pri odhodu vlaka poslovila — ali je bila bolelost, ali olajšanje — zdelo se ji je, kot bi bil odšel od nje popolnoma tuj človek, ki ji sploh ni bil mar. Sama sebi je postala zagonetka.

Ali ga je v resnici tako strastno, tako nad vsako mero ljubila, da je zaradi njega pustila stariše in dom? Kako daleč je vse to bilo za njo! Brez vsakega veselja je opravljala svoja vsakdanja opravila.

Konečno pa je bila Lina odpušena iz bolnišnice; njena rola se je dobro zazdravila. Zdaj je imela Silva zopet mnogo časa. Pridno je dopisovala z Gabrieljo Naumovo, kateri je natančno vse poročala, kako težki tedni so minuli. Povedala ji je tudi, da je njen mož za nekaj tednov na razvedrila v Garmišu.

Gabrijele ji takoj odpiše in jo povabi, naj bi vsled odsotnosti gospoda doktorja vendar zopet prišla s svojim otrokom v Naum.

Silva obljubi. Na to ni mislila, kak odgovor je dala grofu Ludorfu, ko ji je na Silvestrovo prinesel povabilo njene prijateljice — v njeni globoki notranjosti so živela upanja, za katere si ni mogla položiti računov.

Samo še enkrat proč iz tega ozkega, majhnega stanovanja, čegar stene so jo hotela zadušiti.

Kaj utegne pozneje priti, tega ni premislila. Svojeje moza je obvestila, da namerava oditi v Naum, šele potem, ko je imela vse svoje stvari že pripravljene za odhod. Ključ svojega stanovanja je pustila pri Klari. Služkinja je med tem odšla k svojim starišem. Bila je vsa razburljena. Samo proč od tod!

Prijateljji so Silvo in njenoje otroka nad vse ljubeznjivo sprejeli; zopet je dihala tako priljubljeni zrak.

Gabriela Naumova je bila srečna nevesta; razočaranje je že davno premagala, da ni Viktor Ludorf postal njen zaročenee, kajti Herman Ludorf je bil zabaven in živahen in celo mogo bolj priklupljiv, kot pa njegov hladni, zasmehovalni bratranec.

Tiha nevoščljivost objame Silvo, ko vidi oba zaročence, razvijena otroka sreče, prosta malenkostnih vsakdanjih skrbi.

In Gabrijeleina krasna, dragocena bala! Kaj je ona imela v primeri a tem? Ničesar! Živela je samo na milost svojega moža! In to je bilo dovolj poniževalno!

Je-li Silva vedela, kake namene so imeli Naumovi z njenim obiskom? Saj so dobro vedeli za pogoje baronice Darwiz, da sme njena hči priti v domačo hišo samo pod pogojem, da zapusti svojega moža.

In zdaj je Silva prišla k njim — ali se to ni mogla smatrati za prvi korak k njeni ločitvi? In še njene pritožbe, njene nepremišljene besede in njeno hrepenje, da vidi svoje stariše.

Zdaj je imela priliko, da se odloči. Baronica Darwiz je imela štirindvajsetega februarja svoj petdeseti rojstni dan. Za ta dan so pripravljali veliko slavnost. Vilh in Karol sta dobila dopust — in edina hči naj bi na tak dan ne bila navzoča! Nemogoče!

Silva je jokala; bila je polna nemira in hrepenjenja. Grofica Naumova je dan poprej odšla v Darwiz. Ko se vrne, prime roko mlade gospe:

— Silva, prinašam vam povabilo.

— Ali res, grofica? Ali me res hočejo imeti? Toda, kar moja Silva se stresse po celem telesu.

— mati zahteva od mene, vendarle ne morem — ne! — Moj mož — Grofica za trenutek molči.

(Dalje prihodnjic.)

USODA PTIC-SELIVK V ROMANSKIH DEŽELAH

Človek, ki ljubi narodo, zre z obžalovanjem za jataimi lastavic, kadar zapuščajo naše kraje, ter iščejo ugodnejših življenjskih pogojev na jugu. Za južneevropske dežele je namreč ta ptičja selitev nekakšen lovski praznik, ko se storo in mlado oboroži s puškami in praci, trnki in mrežami ter hiti na ptičji lov Nemški pisatelj H. H. Ewers poroča, da je v Španiji nekaka splošno priljubljena ljudska zabava loviti lastavice na trnek z majhno rdečo krpico za vabo. Okrutni lovci potem ujeti ptičice iztaknejo z iglo oči ter med izbruhi smeha slede slepi živalici, zaletavajoči se ob stene, dokler si ne razbije glavo. Morda je Ewersovo pripovedovanje pretirano, kajti mož ljubi silnice krute domisleke. Nedvomno pa je resnica, da Španci polove na tisoče in tisoče naših pticic-selivk, ne toliko zavoljo mesa, kolikor zaradi perja, ki ga oskubejo in pošiljajo v Francijo.

Znano je tudi, da se našim pticam tudi v Italiji ne godi dosti bolje. Znani strokovnjak v ptičeslovju nemški baron Berlepsch, ki si je stekel že veliko zaslug v delu za zaščito narode, je izdal nedavno svoj življenjski zapis, v katerem popisuje svoje dojme o Italiji. Iz njegovega dela posnemamo naslednji odstavek, ki priča o surovosti južnih Romanov do živali ter o čudnih običajih, ko Italijani mešajo svojo krutost celo v verske obrede. Baron Berlepsch piše:

— V soboto pred velikonočnimi prazniki se vrše v cerkvah posebne svečanosti, ki naj bodo izraz veselja nad bližajočo se Veliko nočjo. To veselje se je kazalo in se morda še dandanes kaže na silno čuden način. V trenutku, ko je duhovnik zapel glorio, so na oltarju zažgali umetalni ogenj, godba je bučno zaigrala, vsak pobožni posetnik službe božje pa je segel v žep in spustil po cerkvi pripravljeno ptico, prineseno v cerkev nalašč v ta namen. Lahko si je predstavljati prizor, ki je nastal v cerkvi. Nesrečne živalice so si zažigale krila ob množici gorečih svet, druge so si razbijale glavice ob stranska okna ter omamljene padale na tla, kjer so našle smrt pod nogami ljudi. Najžalostnejši konec pa je čakal one ptičice, ki so imele namen dvigniti se proti nebu ter so letele proti stekleni cerkveni kupoli. Tu so prišle ob območje pekočih solnčnih žarkov. Nekatere so popadale na tla, večina pa jih je posedla po nazidkih in robovih, kjer so poginili od žeje in gladi. Posamezne ptice so čudno dolgo prenašale to trpljenje, še drugi dan sem jih videl nekoliko, ko so se obupno spretelavale v kupoli. Bil je zelo žalosten pogled, ali ni bilo v moji moči, da bi jih osvobodil.

Po pravici zremo z obžalovanjem za našimi pticicami, ki jih tisočletni nagon žene v tako kruto usodo, obenem pa moramo resignirano ugotoviti, da vsa naša skrb za ptice ne zaleže dosti, marveč služi le tuji surovosti.

PROTI MRAVLJAM, STENICAM in STONOGAM se dobro obnese galun. Stolci ga drobno in razstopi v vroci vdi, kolikor ga voda sprejme vase. S to raztopnino namaži postelje, zibko, razpoke in sploh ond, t kjer lazi ta mrčes. Galun se dobi v lekarni in drogeriji.

PRIHODNJI NAŠ SKUPNI IZLET po FRANCOŠKI PROGI

s parnikom "Ile de France" 14. novembra

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane samo \$104.73, za tja in nazaj pa samo \$186. in vojni davek posebej.

Že sedaj opozarjamo rojake na naš skupni BOŽIČNI izlet, ki se bo vršil z ravnotem parnikom na 11. dec. in bo potnik spremljal g. JOS. MAJDIČ, glavni za stopnik francoske proge v Buchs-u (Švica), ki pride nalašč v ta namen semkaj.

Po COSULICH PROGI priredimo naš prihodnji skupni izlet z ladjo "VULCANIA" dne 14. novembra in skupni božični izlet pa na 3. decembra z ladjo "SATURNIA". Cena do Trsta \$100.; za tja in nazaj pa \$164. in vojni davek posebej.

MI ZASTOPAMO POLEG TEH DVEH PROG TUDI VSE DRUGE PROGE KOT NAPRIMER: CUNARD LINE, WHITE STAR LINE, RED STAR LINE, NORTH GERMAN LLOYD, HAMBURG-AMERICAN LINE, HOLLAND AMERICAN LINE, U. S. LINES in druge

ZA POJASNILA GLEDE POTOVANJA, POTNIH LISTOV, CEN, VIZEJEV IN PERMITOV SE OBRNITE NA DOMAČO TVRDKO,

Sakser State Bank 82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

Table listing various books and authors, including titles like 'Ranjena gruda', 'Na Bledu', 'Testament', etc.

Table listing shipping news and news items, including dates and locations like Bremen, Hamburg, etc.

Advertisement for 'DVA VELIKA BOŽIČNA IZLETA V DOMOVINO' with details about travel agencies and prices.

Advertisement for 'EUROPA BREMEN' and 'NORTH GERMAN LLOYD' shipping lines, listing routes and departure dates.

Table listing various books and authors, including titles like 'Tri legende o razpulu', 'Znamenje štirih', etc.